

Byggnadsminnen, skyddsområden. Produktbeskrivning

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

21 Dec 2020

- 1 [Byggnadsminnen, skyddsområden. Produktbeskrivning](#)
- 2 [Bakgrund och tillkomsthistorik](#)
- 3 [Datasetets kvalitet](#)
 - 3.1 [Objektens geometri](#)
 - 3.2 [Objektens attributinformation](#)
- 4 [Attributuppsättning](#)
- 5 [Underhåll](#)
- 6 [Geografiska parametrar](#)
 - 6.1 [Referenssystem](#)
 - 6.2 [Geografisk täckning](#)
- 7 [Upphovsrätt och rättighetsmärkning](#)
- 8 [Förändringsförteckning av dokumentet](#)

Byggnadsminnen, skyddsområden. Produktbeskrivning

Datasetet innehåller skyddsområden för statliga och enskilda byggnadsminnen. Samtliga statliga byggnadsminnen ingår. Enskilda byggnadsminnen ingår endast i de fall skyddsområdesytorna kommit in till Riksantikvarieämbetet. Notera att skyddsområden för enskilda byggnadsminnen inte är komplett.

Bakgrund och tillkomsthistorik

År 1998 lanserade Riksantikvarieämbetet Bebyggelseregistret sedan regeringen några år tidigare identifierat behovet av förbättrade kunskapsunderlag för det byggda kulturarvet i den kommunala planeringen. I bebyggelseregistret registreras information om det byggda kulturarvet, däribland byggnadsminnen. Insamling och registrering har dock varit frivillig och Riksantikvarieämbetet har inte heller bedrivit någon systematisk insamling förutom för byggnadsminnen och kyrkor. Därför saknas stora delar av Sveriges kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse i registret, och likaså varierar omfattning och detaljgrad på den registrerade informationen.

Riksantikvarieämbetet har ansvar enligt kulturmiljöförordningen (1988:1188) och förordningen om geografisk miljöinformation (2010:1770) att tillhandahålla förteckningar över den bebyggelse i Sverige som skyddas enligt kulturmiljölagen (1988:950) och förordningen om statliga byggnadsminnen (2013:558).

De statliga byggnadsminnena ägs av staten och berättar viktiga delar av Sveriges och den statliga förvaltningens historia. Det är regeringen som beslutar om statliga byggnadsminnen. En byggnad eller ett bebyggelseområde som inte ägs av staten och som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde, kan skyddas som enskilt byggnadsminne. Det kan till exempel gälla bostadshus, industrianläggningar, parker och broar. Länsstyrelserna fattar beslut om byggnadsminnesförklaring.

Geometrier och attributinformation i datasetet hämtas från Bebyggelseregistret. Ytorna för de statliga byggnadsminnena har digitaliserats av Riksantikvarieämbetet. Ytor för de enskilda byggnadsminnena har skapats av respektive länsstyrelse och hämtades av Riksantikvarieämbetet som ett engångsuttag 2013. Därefter har ytorna kompletterats och uppdaterats kontinuerligt via aviseringar från länsstyrelsen. Registrering av textinformation har huvudsakligen skett manuellt av Riksantikvarieämbetet utifrån beslutsdokument, underlag till dessa, kulturhistoriska inventeringar och, i vissa fall, publikationer. Urvalet av information har gjorts av Riksantikvarieämbetet utifrån den information Bebyggelseregistret kunnat ta emot.

Datasetets kvalitet

Objektens geometri

Ytor för *statliga byggnadsminnen* har digitaliserats av Riksantikvarieämbetet mot Lantmäteriets fastighetskarta (skala 1:10 000). Ytorna kan variera i noggrannhet eftersom kvaliteten på registreringen har förbättrats över tid. Uppdateringar och kvalitetsförbättringar görs kontinuerligt.

Ytor för *enskilda byggnadsminnen* har tagits fram av respektive länsstyrelse. Olika arbetssätt har använts och kvaliteten kan därför skifta.

Objektens attributinformation

Attributdata omfattar, förutom information om det aktuella lagskyddet, dessutom geografisk information, värdering och hänvisningar till ytterligare dokumentation, exempelvis beslutsdokument.

Registreringen har huvudsakligen utgått från beslutsdokumenten, vilket till stor del har styrt informationens omfattning. Om länsstyrelsen har tillhandahållit dokumentation utöver beslutsdokumentet har den också använts som registreringsunderlag. Äldre byggnadsminnesbeslut innehåller ofta ett minimum av beskrivande uppgifter, och ibland saknas även tydliga formuleringar av det kulturhistoriska värdet. Det har fått till följd att informationen i datasetet inte är fullständig.

Attributuppsättning

Attribut	Geopackage	Beskrivning
id	x	Byggnadsminnets unika id i Bebyggelseregistret.
namn	x	Byggnadsminnets namn, som det benämns i dagligt tal. Exempel: <i>Drottningholms slott</i>
lagskydd_id	x	Id för det aktuella lagskyddet. Ett numeriskt värde för att underlätta maskinläsning av lagskyddet. Exempel: 223002
lagskydd_benämning	x	Byggnadsminnets aktuella lagskydd. Exempel: <i>Byggnadsminne (BM) 3 kap. KML</i>
lag_förordning	x	Den lag/förordning som byggnadsminnet är skyddad enligt. Exempel: <i>Kulturmiljölagen (1988:950)</i>
lagskydd_beslutsdatum	x	Det datum då beslutet om det aktuella lagskyddet fattades. Exempel: 1976-06-16
vardering_grade	x	Anger att byggnadsminnet har ett kulturhistoriskt värde, alternativt vilken typ av beskrivning/värdering man gjort. Värdering är inte en obligatorisk uppgift. Förutom NULL kan följande värden förekomma: <ul style="list-style-type: none"> • Karaktäristik och bedömning • Tillmäts särskilt kulturhistoriskt värde • Tillmäts ej särskilt kulturhistoriskt värde • Värdering ej utförd
vardering_klassificering	x	Klassificering av det kulturhistoriska värdet. Rangordning av kulturhistoriskt värde utifrån en värdeskala. Flera olika skalor förekommer.
vardering_datum	x	Det datum då värderingen gjordes. Exempel: 1976-06-16
lan	x	Län
kommun	x	Kommun
huvudgrupp	x	En övergripande indelning av kategorier grundad på vilken funktion/verksamhet som präglar byggnadsminnet. Om byggnadsminnet haft flera olika funktioner kan flera värden finnas i det här fältet. Värdena är i så fall kommaseparerade. Exempel: <i>Bostadsbebyggelse, Jordbruk, Religionsutövning</i> etc.
kategori	x	Byggnadsminnets funktion/verksamhet. Om byggnadsminnet haft flera olika funktioner kan flera värden finnas i det här fältet. Värdena är i så fall kommaseparerade. Exempel: <i>Bondgård, Boställe</i> etc.
visningsurl	x	Länk till byggnadsminnets post i Bebyggelseregistrets sökapplikation. Exempel: http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaRelationer.raa?anlaggningId=21300000013729&page=relationer
fotourl	x	Länk till fotografi som kopplats till byggnadsminnets post i databasen. Flera länkar kan förekomma. De är i så fall kommaseparerade. Exempel: http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaSelectedAnlaggningFoto.raa?anlaggningId=21300000013731&fotoid=21500000088581
dokumenturl	x	Länk till dokument som kopplats till byggnadsminnets post i databasen. Det kan till exempel handla om beslutsdokument. Flera länkar kan förekomma. De är i så fall kommaseparerade. Exempel: http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/show/bilaga/showDokument.raa?dokumentId=21000001709006&thumbnail=false
inventeringsurl	x	Länk till inventering som byggnadsminnet förekommer i. Flera länkar kan förekomma. De är i så fall kommaseparerade. Exempel: http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/inventering/visaRelationer.raa?inventeringId=21100000001109&page=relationer
senastandrad	x	Tidpunkt då den aktuella byggnadsminnesposten senast uppdaterades i registret.

Underhåll

Datasetets innehåll och geometrier uppdateras kontinuerligt.

Geografiska parametrar

Referenssystem

SWEREF 99 TM

Geografisk täckning

Sverige. Se kommentarer under *Bakgrund och tillkomsthistorik* samt *Datasetets kvalitet* när det gäller informationens fullständighet.

Upphovsrätt och rättighetsmärkning

Datasetet omfattas inte av upphovsrätt och är fritt att använda (Public Domain), men ange gärna Riksantikvarieämbetet som källa.

Vid vidare spridning av informationen bör källa och datum alltid anges, eftersom informationen i kulturmiljöregistret kontinuerligt uppdateras.

Förändringsförteckning av dokumentet

Version	Datum	Orsak samt ändring mot tidigare version
1.0	2020-12-21	Fastställd version